

PRIORYTETY WSPÓŁPRACY ZAGRANICZNEJ WOJEWÓDZTWA WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO

Województwo Warmińsko-Mazurskie to otwarty region, który czerpie z tradycji, historii oraz doświadczeń tak swoich, jak i innych regionów Europy i świata. Dąży do zrównoważonego rozwoju uwzględniając uwarunkowania społeczno-ekonomiczne, a także zmiany zachodzące w otaczającym Województwo obszarze geopolitycznym.

Doceniając dotychczasowy dorobek Rzeczypospolitej Polskiej w dziedzinie rozwoju samorządu terytorialnego oraz w pełnym poszanowaniu osiągnięć kraju, w tym samorządów, wynikających z faktu przynależności do Unii Europejskiej, a także mając na uwadze:

- art. 172 ust. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej;
  - kompetencje wynikające z ustawy o samorządzie województwa oraz jego zadania jako podmiotu polityki regionalnej;
  - zasadę, że współpraca zagraniczna województwa zgodna jest z porządkiem prawnym państwa polskiego i jego międzynarodowymi zobowiązaniami;
  - zapisy *Strategii rozwoju społeczno-gospodarczego Województwa Warmińsko-Mazurskiego do roku 2025*;
  - dotychczasowe doświadczenia Województwa Warmińsko-Mazurskiego we współpracy zagranicznej;
  - znaczenie współpracy zagranicznej dla rozwoju społeczno-gospodarczego
- ustanawia się:

I. Uwarunkowania oraz cele współpracy zagranicznej Województwa Warmińsko-Mazurskiego

Współpraca zagraniczna Województwa uwarunkowana jest przede wszystkim:

- a. członkostwem Polski w Unii Europejskiej;
- b. położeniem w obszarze Morza Bałtyckiego;
- c. sąsiedztwem Obwodu Kaliningradzkiego Federacji Rosyjskiej;
- d. posiadaniem potencjałem gospodarczym opartym w szczególności na tych gałęziach gospodarki, które składają się na inteligentne specjalizacje województwa;
- e. potencjałem intelektualnym, związanym z działającymi na jego terenie szkołami wyższymi i instytutami badawczymi;
- f. bogatym i ugruntowanym historycznie dorobkiem kulturowym oraz zróżnicowaniem narodowościowym i etnicznym regionu.

W realizacji celów współpracy zagranicznej istotne jest wykorzystywanie doświadczeń regionów krajów europejskich, ze szczególnym uwzględnieniem instrumentów prowadzenia polityki rozwoju regionalnego. W odniesieniu do krajów Partnerstwa Wschodniego pierwszorzędne znaczenie ma natomiast przekazywanie doświadczeń Polski i Województwa w zakresie samorządności, demokracji lokalnej i wspierania rozwoju społeczeństwa obywatelskiego. Współpraca bilateralna ma służyć nawiązywaniu jak najliczniejszych kontaktów pomiędzy podmiotami z regionów partnerskich – angażując możliwie wszystkie grupy społeczne i obejmując różne części Województwa.

Województwo wspiera także aktywność organizacji pozarządowych w europejskich sieciach i federacjach.

Współpraca zagraniczna Województwa Warmińsko-Mazurskiego ma na celu przede wszystkim:

- a. rozwój bezpośrednich kontaktów między społecznościami regionów partnerskich;
- b. wzmacnianie społeczeństwa obywatelskiego i tożsamości regionalnej m.in. poprzez wspieranie organizacji pozarządowych ze szczególnym uwzględnieniem inicjatyw młodzieżowych;
- c. zwiększenie znaczenia Województwa w obszarze Morza Bałtyckiego i w regionalnych strukturach międzynarodowych;
- d. wspieranie wzrostu konkurencyjności, innowacyjności, produktywności oraz internacjonalizacji gospodarki regionalnej;
- e. promocję regionu ze szczególnym uwzględnieniem promocji gospodarczej;
- f. współpracę z Polonią w szczególności zamieszkującą kraje Europy Wschodniej;
- g. współpracę z mniejszościami narodowymi i etnicznymi zamieszkującymi Województwo;
- h. wspieranie przedsięwzięć na rzecz rozwoju kultury w regionie, w tym szczególnie jej bogactwa i różnorodności oraz kształtowanie warunków dla partnerstwa w zakresie edukacji i szkolnictwa wyższego, a także przedsięwzięć twórczych i naukowych;
- i. podejmowanie działań wspierających różne formy turystyki krajowej i międzynarodowej, a także promujących kulturę fizyczną i sport;
- j. współkształtowanie polityki społecznej Województwa oraz rozwój ekonomii społecznej;
- k. wspieranie i promocję działań na rzecz zdrowia publicznego, a także wzmacnianie edukacji kadry medycznej oraz zarządzającej w sektorze ochrony zdrowia;
- l. wymianę doświadczeń w obszarze modernizacji i rozbudowy infrastruktury technicznej związanej z ochroną środowiska naturalnego dotyczącą m.in.: gospodarki odpadami, gospodarki wodno-ściekowej, ciepłownictwa, alternatywnych źródeł energii, gospodarki o obiegu zamkniętym, usług ekosystemowych; wspieranie przedsięwzięć w zakresie ochrony wód, gleb, powietrza, klimatu oraz przyrody;
- m. wspieranie i kreowanie działań mających na celu rozwój infrastruktury komunikacyjnej zmierzający do integracji wewnętrznej i zewnętrznej tak w wymiarze krajowym jak i międzynarodowym, wymianę doświadczeń, a także implementacji nowoczesnych rozwiązań infrastrukturalnych w zakresie transportu drogowego, kolejowego, morskiego i lotniczego w tym transferu technologii na poziom regionalny;
- n. podejmowanie działań związanych z nowymi technologiami, kompetencjami zawodów przyszłości oraz transformacją technologiczną w kierunku Przemysłu 4.0;
- o. rozwój obszarów wiejskich rozumiany jako m.in. restrukturyzacja produkcji rolnej zgodnie z potrzebami rynku, tworzenie warunków dla powstawania pozarolniczych źródeł utrzymania ludności wiejskiej, promocję nowoczesnych rozwiązań w przemyśle rolno-spożywczym, wymianę informacji o rynkach rolno-spożywczych oraz aktywizacji społeczności lokalnych na obszarach wiejskich, a także rozwój rynku żywności, tradycyjnej, regionalnej i lokalnej;
- p. zmniejszanie poziomu bezrobocia poprzez aktywizację zawodową ludności i dostosowanie szkolnictwa zawodowego i wyższego do rzeczywistych potrzeb rynku pracy oraz wspieranie środowiska sprzyjającego powstawaniu dobrze płatnych i kreatywnych miejsc pracy.

II. Kierunki współpracy zagranicznej

Współpraca zagraniczna Województwa opiera się na następujących kierunkach:

1. Kraje członkowskie Unii Europejskiej

Członkostwo Polski w Unii Europejskiej jest ważnym aspektem kształtowania partnerskich kontaktów z regionami Europy. Wymiana doświadczeń, dobrych praktyk oraz możliwość wypracowywania nowych rozwiązań w zakresie m.in. kształtowania efektywnych polityk regionalnych czy wykorzystywania funduszy unijnych obliguje Województwo do bycia aktywnym w obszarze polityki unijnej. Za najbardziej obiecujących w tym zakresie partnerów z Europy Zachodniej i Południowej uznaje się: Departament Côtes d'Armor (Francja), Region Umbria (Włochy), Autonomiczny Region Doliny Aosty (Włochy), Kraj Związkowy Saksonia-Anhalt (Niemcy), a także Żupanię Splicko-Dalmatyńską (Chorwacja), kraje basenu Morza Bałtyckiego, w tym m.in.: Regionalną Gminę Bornholm (Dania) oraz regiony z Litwy i Szwecji.

Województwo dostrzega również potencjał współpracy tkwiący w państwach Grupy Wyszehradzkiej (m.in. słowacki Kraj Bańsko-Bystrzycki).

2. Kraje spoza Unii Europejskiej

Położenie i potencjał społeczno-gospodarczy Województwa daje możliwości rozwoju korzystnych kontaktów na różnych płaszczyznach z partnerami spoza Unii Europejskiej. Duża część tych działań wpisuje się w Europejską Politykę Sąsiedztwa oraz cele Partnerstwa Wschodniego, które stwarzają możliwości realizacji wspólnych przedsięwzięć. Do priorytetowych kierunków współpracy poza Unią Europejską zalicza się:

a. Obwód Kaliningradzki Federacji Rosyjskiej

Ważnym i naturalnym z uwagi na bezpośrednie sąsiedztwo partnerem Województwa jest Obwód Kaliningradzki Federacji Rosyjskiej. Współpraca z Obwodem odbywa się w wymiarze bilateralnym, a także multilateralnym w ramach obszaru Morza Bałtyckiego.

Województwo popiera wykorzystanie wszystkich możliwości wynikających z *Umowy między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Federacji Rosyjskiej o zasadach małego ruchu granicznego*, dostrzegając pozytywną rolę małego ruchu granicznego w nawiązywaniu relacji społecznych i gospodarczych oraz tworzeniu dobrosąsiedzkich stosunków. Ponadto Województwo z zadowoleniem przyjmuje istnienie wyodrębnionego programu Unii Europejskiej służącego współpracy transgranicznej między Polską a Rosją i wyraża przekonanie o potrzebie jego kontynuacji również w latach 2021-2027.

b. Pozostałe kraje

Województwo jest zainteresowane dalszym rozwojem długoletnich relacji wynikających z porozumień o współpracy z takimi partnerami, jak ukraiński Obwód Rówieński i chińska Prowincja Heilongjiang, jednocześnie obserwując potencjał regionów innych krajów. To przede wszystkim dotyczy państw, do których skierowana jest inicjatywa Partnerstwa Wschodniego (także ze względu na zamieszkującą te kraje mniejszość polską), a w szczególności obwodów Ukrainy.

Województwo pozostaje otwarte na wszystkie kierunki współpracy, które mogłyby być czynnikiem pobudzania rozwoju społeczno-gospodarczego regionu. Podjęcie takiej współpracy rozpatrywane będzie każdorazowo i z należytą starannością z perspektywy szeroko rozumianych korzyści dla Województwa.

W kontekście licznych kontaktów międzyregionalnych i różnego rodzaju aktywności na forum międzynarodowym naturalnymi partnerami doradczymi i wspierającymi są placówki dyplomatyczne państwa polskiego. Z punktu widzenia promocji gospodarczej regionu ważny aspekt stanowi stały kontakt z Polską Agencją Inwestycji i Handlu oraz Zagranicznymi Biurami Handlowymi. Szefowie misji dyplomatycznych akredytowani w Polsce oraz ich przedstawiciele to także istotny partner w realizacji celów Województwa.

III. Udział Województwa Warmińsko-Mazurskiego w pracach instytucji i stowarzyszeń międzynarodowych

Uczestnictwo w międzynarodowych gremiach zrzeszających samorządy regionalne i lokalne stanowi szansę pełniejszego wykorzystania możliwości rozwojowych Województwa Warmińsko-Mazurskiego.

Rozpoznawalności Województwa poza krajem i wzmocnieniu jego głosu na forum międzynarodowym sprzyja członkostwo przedstawicieli regionu w Europejskim Komitecie Regionów oraz w Kongresie Władz Lokalnych i Regionalnych Rady Europy.

Województwo jest aktywnym członkiem Euroregionu „Bałtyk”, zrzeszającego samorządy z Polski, Szwecji, Danii, Litwy i Federacji Rosyjskiej. Istotne z punktu widzenia interesów Województwa jest także stałe uczestnictwo w inicjatywach skoncentrowanych wokół Bałtyku (szczególnie w ramach Strategii UE dla Regionu Morza Bałtyckiego) oraz prace w ramach Współpracy Subregionalnej Państw Morza Bałtyckiego (Baltic Sea States Subregional Cooperation — BSSSC). Województwo dostrzega też znaczenie współpracy realizowanej w ramach Forum Parlamentów Regionalnych Południowego Bałtyku.

Województwo wspiera zrównoważony rozwój lokalnych miejscowości oraz poprawę warunków życia ich mieszkańców. Dostrzega konieczność działań prospołecznych i prośrodowiskowych, dbałości o zachowanie niepowtarzalnego charakteru każdego z miast poprzez odnowę zabytków oraz pielęgnowanie lokalnych produktów i kuchni. Takie możliwości rozwoju daje członkostwo w Międzynarodowej Sieci Miast Cittaslow, której członkiem wspierającym jest Województwo.

Niezwykle istotna jest współpraca Województwa z instytucjami europejskimi na rzecz rozwoju gospodarczego, w szczególności w obszarach polityki innowacyjnej. Globalizacja gospodarki wymaga aktywnego uczestnictwa w sieciach i stowarzyszeniach sprzyjających włączeniu podmiotów z regionu w międzynarodowe łańcuchy wartości oraz partnerstw sprzyjających internacjonalizacji i digitalizacji gospodarki Województwa. Służyć temu ma zaangażowanie Województwa w prace Europejskiej Sieci Współpracy Regionów w zakresie Badań i Innowacji (ERRIN). Rosnące znaczenie koncepcji inteligentnych specjalizacji i jej stała ewolucja wymaga również aktywnej współpracy z innymi regionami oraz instytucjami zaangażowanymi w jej wdrażanie.

Województwo dostrzega także wagę współpracy międzynarodowej w obszarze ochrony środowiska, czego wyrazem jest uczestnictwo w Konferencji Regionów Europy ds. Środowiska (ENCORE), a także w Federacji EUROPARC – międzynarodowej sieci działającej dla zachowania i ochrony przyrodniczego i kulturowego dziedzictwa.

W celu skutecznej realizacji celów współpracy zagranicznej za uzasadniony uznać należy udział przedstawicieli Województwa w pracach właściwych komisji międzyrządowych ds. współpracy regionalnej i innych forów dialogu międzynarodowego, których podstawowym zadaniem jest koordynowanie współpracy transgranicznej i regionalnej z partnerami zagranicznymi.

Niezwykle ważną rolę w kontaktach z podmiotami z różnych krajów, stowarzyszeniami, sieciami międzynarodowymi oraz instytucjami UE odgrywa Biuro Regionalne Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Brukseli.

Z uwagi na obecny kontekst współpracy regionalnej na płaszczyźnie europejskiej oraz ze względu na podobne uwarunkowania makroekonomiczne, społeczne i geograficzne województw lubelskiego, podkarpackiego, podlaskiego, świętokrzyskiego i warmińsko-mazurskiego oraz potencjalnie szeroki obszar zbieżnych interesów i kierunków polityki rozwojowej tych województw Województwo widzi potrzebę ścisłej współpracy wyżej wymienionych województw na poziomie przedstawicielstw regionalnych w Brukseli. Jest ona realizowana w ramach Domu Polski Wschodniej — wspólnego przedstawicielstwa pięciu regionów powstałego na mocy porozumienia zawartego 2 grudnia 2009 r. w Brukseli pomiędzy województwami. Dom Polski Wschodniej jest istotnym czynnikiem obecności samorządów Warmii, Mazur i Powiśla na różnych płaszczyznach współpracy europejskiej.